

Telegraful Român

Anul 163 • nr. 47-48

15 decembrie 2015

«TAINA BETLEEMULUI» NAȘTEREA DOMNULUI ÎN BETLEEMUL BISERICII ȘI ÎN BETLEEMUL SUFLETELOR NOASTRE

Cuvânt pastoral la Nașterea Domnului – 2015

† LAURENȚIU,
Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului

Să mergem, dar, până la Betleem, să vedem cuvântul acesta ce s-a făcut și pe care Domnul ni l-a făcut cunoscut. Și, grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe Prunc, culcat în iesle.” (Lc. 2, 15)

Iubiții mei fii duhovnicești,

Ca în fiecare an, la Praznicul cel Mare al Nașterii Domnului, inimile noastre sunt copleșite de mare bucurie duhovnicească. Totul este plin de lumină, totul este împodobit pentru marea sărbătoare a venirii lui Dumnezeu la noi. Ploaie de daruri se revărsă peste noi. Ne cercetează pe noi, de Sus, Mântuitorul nostru, *Răsăritul răsăriturilor, Soarele dreptății, Care vine în lumea noastră* pentru a ne mântui pe noi, pentru a ne lumina viețile, pentru a da sens vieții noastre, pentru ca noi să ne împărtășim de mila Sa nesfârșită și de dragostea Sa jertfelnică.

Ca și magii și păstorii de odinioară, și noi, astăzi, în grabă și cu suflete sincere și curate, venim la biserică, la *tainicul Betleem*, căutând Pruncul Ceresc, singura și adevărata noastră bucurie în această lume. Alergăm la biserică pentru că vrem să-L aflăm, să-L vedem pe El și Lui să ne închinăm cu darurile inimilor noastre; Lui să Îi împărtășim durerile

inimilor noastre și să Îi cerem ajutorul. Știm că în biserică, acest *Betleem duhovnicesc*, „Casă a Pâinii” cerești, sufletele noastre se vor umple de mângâiere și bucurie, și împreună cu Sfântul Ioan Gură de Aur vom putea exclama: „*Taină străină și minunată vedem! Îngerii cântă, Arhanghelii psalmodiază, Hruvimii înalță imnuri, Serafimii proslăvesc. Toți prăznuiesc văzând pe Dumnezeu pe pământ și pe om în ceruri, pe Cel de sus, jos, din pricina tainei întrupării, pe cel de jos, sus, din pricina iubirii de oameni. Astăzi Betleemul calcă pe urmele cerului. În locul stelelor primește pe îngeri cântând, în locul soarelui face loc Soarelui dreptății. Nu ne întrebăm cum, căci unde vrea Dumnezeu se biruiește rânduiala firii. A voit, a putut; S-a pogorât, a mântuit*” [Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvântare la Nașterea lui Hristos*, PG 56, 385AB. Traducerea românească în: Sfântul Ioan Hrisostom, *Cuvântări la praznice împărătești*, trad. de Pr. D. Fecioru, București, 1942, p. 25].

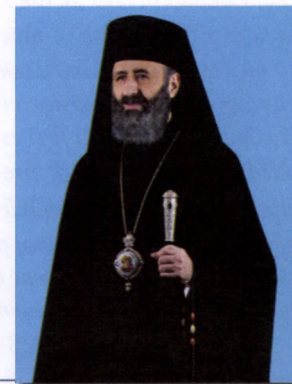

Astăzi, în lumina credinței, putem înțelege minunea Betleemului de acum 2000 de ani și lucrarea ei mântuitoare, pe care o actualizăm continuu în *tainicul Betleem al Bisericii și în Betleemul ascuns al inimilor noastre*. Doar dacă ne deschidem inimile, ca păstorii și magii, vom cunoaște și vom simți că, în marea Lui iubire, Dumnezeu S-a întrupat și S-a îmbrăcat cu trupul nostru stricacios, pentru ca să „*prefacă necinstea în cinste, să ne îmbrace cu slavă pe noi, cei lipsiți de slavă...*” [Ibidem, p. 52.]

Doar în Biserică putem înțelege de ce Dumnezeu cel Atotputernic a vrut să mântuiască lumea în acest mod paradoxal, venind El Însuși la făpturile Sale care se depărtaseră de El, de ce a ales El acest mod tainic de a vorbi cu zidirea Sa, de a o curăța și de a o sfinți asumându-și-o total, îmbrăcându-Se cu firea făpturii mâinilor Sale. Dumnezeu cel Atotputernic, Cel negrăit, Cel neajuns, Cel necuprins și Cel mai presus de toate ar fi putut mântui lumea și pe om doar printr-un singur cuvânt, așa cum

spune psalmistul: *El a zis și s-a făcut, El a poruncit și s-a zidit (Ps. 32, 9)*. Dar în iubirea Lui negrăită și plină de delicatețe, Dumnezeu nu a vrut să ne mântuiască cu forța, nu a vrut, printr-o simplă poruncă, să ne atragă la Sine fără voia noastră, silindu-ne astfel libertatea. De aceea, El a ales acest mod paradoxal și tainic de a ne vorbi, de a ne învăța, de a ne sfinți venind în lumea noastră în chipul smerit al unui Prunc, născut dintr-o Maică Fecioară. Nu a venit cu toate oștile Sale cerești, nu a venit să Își arate atotputernicia, ci iubirea nemărginită, smerenia adâncă și mila Sa nespusă. Un Prunc dumnezeiesc născut în sărăcie este Dumnezeu nostru plin de delicatețe, Care nu vrea să ne răpească nouă cinstea care I se cuvine Lui, Care nu dorește să intre cu forța în viața noastră, Care stă la ușă și bate așteptând ca iubirea noastră să răspundă iubirii Lui.

(continuare în p. 2)

† IRINEU,
Arhiepiscop
al Alba Iuliei

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI – 2015

Cu negrăită bucurie sufletească, toată creștinătatea, de la un capăt la altul al pământului, sărbătorește astăzi evenimentul mântuitor al Nașterii Domnului. Ca o Mamă duhovnicească, Sfânta noastră Biserică dreptmăritoare, în armonioasele ei cântări, ne îndeamnă, așa cum i-a îndemnat, veacuri de-a rândul, pe moșii și strămoșii noștri: „Hristos Se naște, slăviți-L! Hristos din ceruri, întâmpinați-L!”. Aceasta este o chemare de a răspunde cu iubire lui Hristos, Iubirea divină coborâtă pe pământ, pentru ca, „îndreptățiți fiind prin harul Său, să devenim moștenitori ai vieții veșnice” (Tit 3, 7).

Venirea Mântuitorului la noi este asemănată cu răsăritul soarelui, care, înlăturând întunericul nopții, aduce lumină și viață întregii făpturi. De aceea, praznicul luminos al Nașterii Domnului, de care avem parte în fiecare an, este o veste minunată și cutremurătoare pentru minte și pentru inimă. Mesia Cel așteptat, „Cel mult dorit”, născut din Tatăl, mai înainte de veci, ia trup omenesc, Se naște pe pământ, „pentru ca lumea să se mântuiască prin El” (In. 3, 17). Acest lucru l-a înțeles Dreptul Iosif, care a făcut din viața sa o jertfă curată și o slujire devotată tainei Întrupării Fiului lui Dumnezeu.

Dreptmăritori creștini,

Fiul lui Dumnezeu trebuia să pătrundă în umanitate printr-o familie, în sânul căreia Dreptul Iosif avea menirea de a fi tată ocrotitor al lui Iisus și cast logodnic al Fecioarei Maria. Când a aflat că logodnica lui era însărcinată, „Iosif, bărbatul ei, drept fiind și nevrând s-o dea el în vileag, a vrut s-o lase pe ascuns” (Mt. 1, 19). Fiind bun, cuviincios, atent cu ea, nelăsându-se stăpânit de ură și gelozie, Iosif nu o învinuiește, nu o judecă în sinea lui și nu o ceartă. Prefera mai degrabă să fie el acuzat că a părăsit-o, decât să facă să planeze vreo bănuială asupra aceleia pe care o respecta, sau să-i cauzeze ei rușine publică.

În acest moment dramatic, Dumnezeu a trimis lui Iosif un mesager ceresc pentru a-i confirma cele spuse de către Fecioara Maria și a-i deschide o altă cale de ascultare. Arătându-i-se în vis, îngerul îi zice: „Iosife, fiul lui David, nu te teme s-o iei pe Maria drept femeia ta, fiindcă ceea ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt; ea va naște Fiu, Căruia tu Îi vei pune numele Iisus, căci El va mântui pe poporul Său de păcatele lor” (Mt. 1, 20-21). Pentru că Iosif este „fiul lui David”, trebuie să-I fie tată pământesc Pruncului divin, trebuie să-I asigure lui Iisus descendența pe linie paternă din regele David. Îngerul Gavriil îl încurajează să înlătore frica și neliniștea din sufletul său, descoperindu-i

(continuare în p. 4)

«TAINA BETLEEMULUI»

NAȘTEREA DOMNULUI ÎN BETLEEMUL BISERICII ȘI ÎN BETLEEMUL SUFLETELOR NOASTRE

(urmare din p. 1)

Doar în Biserică putem înțelege Taina Betleemului și faptele minunate petrecute în el, și anume: Dumnezeu este acum între oameni printr-o Maică Fecioară! „Minunea Betleemului mă înspăimântă”, exclamă Sfântul Ioan Gură de Aur, „Că a născut Fecioara astăzi, o știu! Că L-a născut pe Dumnezeu, Cel mai presus de timp, o cred! Dar chipul nașterii am învățat să-l cinstesc în tăcere și am primit ca prin cuvinte să nu-l iscodesc. Când e vorba de Dumnezeu, nu trebuie să căutăm la firea lucrurilor, ci să credem în puterea Celui care le săvârșește. Lege a firii este ca să nască femeia măritată, dar lucru mai presus de fire este ca să nască fecioara ce nu știe de nuntă și să rămână fecioară. Să se cerceteze, dar, cele după fire, iar cele mai presus de fire să se cinstesc în tăcere. Nu ca pe un lucru de care trebuie să fugim, ci ca pe un lucru tainic și vrednic de cinstit prin tăcere” [Ibidem, p. 51].

Mântuitorul nostru nu S-a născut ca un simplu om, ci ca un om unit cu Dumnezeu și se cuvenea, astfel, Dăruitorului sfințeniei noastre să Se nască printr-o naștere curată și sfântă. „Dacă S-ar fi născut dintr-o căsătorie obișnuită, spune același mare părinte al Bisericii, minciună s-ar fi socotit de mulți dumnezeirea Lui. Acum însă, pentru asta Se naște din Fecioară, iar prin naștere păstrează neschimbat pântecul Fecioarei, păstrează și fecioria nepăgubită, pentru ca felul străin al nașterii să-mi fie pricinuitor de mare credință” [Ibidem, p. 53].

lubiți credincioși,

Mântuitorul Iisus Hristos este prezent în Biserică până la sfârșitul veacurilor. Prin Sfintele Evanghelii El ne împărtășește viața Sa, prin sărbători El ne face contemporani cu evenimentele vieții Sale, iar prin Sfintele Taine El ne dăruiește însăși viața Trupului Său îndumnezeit. Astfel, chiar dacă fizic și geografic, Betleemul Iudeii, această localitate al cărei nume înseamnă Casa Pâinii, rămâne departe de noi, totuși duhovnicește, la fiecare Sfântă Liturghie, *proscomidiarul* devine un nou *Betleem ceresc*, în care Hristos-Pruncul Se află pe Sfântul Disc sub chipul Sfântului Agneț, alături de Maica Fecioară, alături de cetele îngerilor și ale sfinților Săi și alături de credincioșii vii și adormiți. El este prezent prin fiecare act al Sfintei Liturghii, și această prezență crește treptat până la momentul epiclezei, când darurile de pâine și vin, prin lucrarea Sfântului Duh, se vor preface în Trupul și Sângele Său.

Săvârșind Proscomidia, pregătind darurile de pâine și vin pe care credincioșii le aduc la Sfântul Altar, preotul reprezintă pe Sfântul Disc, ca într-o icoană, nașterea Mântuitorului. Toate actele Proscomidiei sunt puse în legătură cu evenimentele nașterii Domnului. Astfel, scoaterea agnețului din prima prescură semnifică nașterea din Preacurata Fecioară, punerea steluței peste cinstitele Daruri simbolizează steaua care s-a arătat magilor, acoperămintele folosite la Proscomidie vorbesc despre înfășurarea în scutece a Pruncului Mântuitor, iar tămâierea Darurilor semnifică aducerea darurilor de aur, smirnă și tămâie de către magi.

Icoana Betleemului, descoperită tainic în ritualul Proscomidiei, ne ajută să ne pregătim să Îl primim pe El întreg, cu preacinstit Trupul și Sângele Său, în Sfânta Împărtășanie. Toată Sfânta Liturghie nu este o simplă istorisire a ceea ce a făcut Hristos în trecut pentru noi, ci este icoana și prezența lui Hristos lucrător în viața noastră. În Sfânta Liturghie trecutul devine prezent, în perspectiva viitorului eshatologic. Hristos este alături de noi. Ne vorbește prin cuvântul Evangheliei, ne împărtășește viața Lui, ne prilejuiește să o retrăim împreună cu El într-o manieră unică și personală și de aceea ne umplem de bucurie negrăită la toate praznicele împărătești, căci El Însuși este Cel care ne dăruiește, prin împărtășire cu Preacuratele Taine, bucuria și fericirea vieții Sale noi din Trupul Său îndumnezeit [Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă*, Craiova, 1986, p. 113].

lubiți credincioși,

Numai participând la Sfânta Liturghie și împărtășindu-ne cu vrednicie cu Sfintele Taine, sufletul fiecărui credincios devine un *tainic Betleem*, în care Se naște, crește și Se hrănește Pruncul Ceresc. Acolo, în camera cea mai adâncă a inimii noastre, este sălășluit Domnul Hristos prin Taina Sfântului Botez, și de această comoară negrăită pe care o purtăm în vasele noastre de lut devenim conștienți doar atunci când păzim poruncile dumnezeiești. Hristos Se naște tainic în sufletul fiecăruia dintre noi și crește pe măsură ce noi păzim poruncile lui Dumnezeu și ne păzim viața de toate plăcerile și poftele lumii acesteia. În Betleemul cel mai tainic al inimii noastre aducem Pruncului Ceresc, ca și magii și păstorii, darurile postului nostru, ale rugăciunii, ale înfrânării și ale milosteniei. Înăluntru inimii noastre, curățită de păcate, trăim comuniunea de iubire cu Pruncul ceresc, cu Preacurata Sa Maică și cu toți sfinții și înțelegem, în lumina Praznicului de acum, că Dumnezeu nu vrea nimic material de la noi, ci vrea de la noi ceea ce El ne și dăruiește mai întâi de toate în mod plener: să primim și să prețuim dragostea Sa mântuitoare.

lubiți fii sufletești,

Anul acesta, parcă mai mult ca oricând, sărbătoarea Nașterii Domnului ne găsește în mijlocul multor necazuri și suferințe, în mijlocul unei aprige furtuni pornite împotriva Bisericii, în mijlocul multor neputințe, neîmpliniri și greșeli. Într-o epocă a comunicării atât de rapide, într-un secol al dictaturii unor trusturi de presă, în vremurile tulburi ale conflictelor sociale și politice, într-o lume care fierbe și se frământă, ne aflăm dezorientați, noi și copiii noștri, și căutăm să dăm un sens vieții noastre în cel mai ieftin și facil mod posibil. Toți căutăm fericirea și bucuria în viața noastră, însă dramatic este că cei mai mulți dintre noi ne mulțumim cu fericirea ieftină și egoistă pe care lumea ne-o oferă. Ne îndulcim viețile cu „*pofta ochiului, cu pofta trupului și cu trufia vieții*” (I Ioan 2, 16), și astfel, sufletele noastre, care nu au fost create de Ziditorul a toate

pentru a se hrăni cu această hrană trecătoare și stricăcioasă, se usucă și devin neputincioase și nu mai simt prezența și lucrarea lui Dumnezeu în această lume.

Dar, în tot acest iureș, în toată această mare de amarăciune, de la Răsărit ne apare întotdeauna *Steaua Betleemului*, care este conștiința noastră, glasul lui Dumnezeu din om. De ea trebuie să ascultăm, ca magii și ca păstorii. Pe ea trebuie să o respectăm și să nu o ignorăm, căci ea ne povățuiește și ne arată unde Îl găsim pe Pruncul Ceresc, Care, an de an, la acest Mare Praznic, revărsă peste fața întregii lumi binecuvântarea, pacea și bunătatea nemărginită a Părintelui Ceresc. Conștiința, luminată de credință, ne arată calea spre adâncul sufletelor noastre, acolo unde, încă de la Botez, Duhul Sfânt sălășluiește cu adevărat și Care este Comoara cea neprețuită a vieții noastre. Conștiința curată ne spune că, dacă ne vom înnoi sufletește prin post, rugăciune și milostenie, dacă ne vom spovedi curat, atunci, cu ochii cei dinlăuntru, Îl vom putea vedea, Îl vom putea primi și ne vom putea închina lui Hristos, aducându-I ca dar jertfira întregii noastre ființe. Conștiința cea adevărată ne conduce spre Hristos cel tainic din inimile noastre, dar ea ne îndeamnă să Îl căutăm și pe Hristos din sufletele celor săraci și aflați în nevoi, după cum Însuși Mântuitorul ne învață în Sfânta Sa Evanghelie: „*Adevărat zic vouă: intrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut*” (Mt. 25, 40). Astfel, copiii din orfelinate, bătrânii din azile, bolnavii din spitale sunt acești „prea mici” frați ai Domnului Hristos, spre care ne îndrumă *Steaua conștiinței* noastre și pe care trebuie să o urmăm în aceste zile de praznic. Și aceasta pentru ca dragostea cea mare a lui Dumnezeu, arătată în Nașterea minunată a Pruncului Ceresc, prin noi, creștinii, cei care purtăm numele Domnului Hristos, să fie vie și lucrătoare în această lume, peste care umbra morții și a păcatului se întinde tot mai mult. Să ne deschidem, așadar, cu toții inima, la acest Praznic binecuvântat, pentru a primi în ea, în Taina milosteniei, a rugăciunii și a mijlocirii dinaintea Preamilostivului Dumnezeu, pe toți frații și surorile noastre, tineri și vârstnici, părinți și copii, pe toți cei aflați în încercări, în diferite boli trupești sau sufletești, pe cei aflați în închisori, pe cei însingurați sau părăsiți, care suferă de foame, de sete sau de frig, sau din pricina altor neputințe.

Timpul acesta dumnezeiesc al Marelui Praznic de acum să fie pentru noi toți prilej de înnoire sufletească, de întoarcere sinceră către Dumnezeu și către semenii, iar bucuria sfântă pe care o trăim în aceste zile să rodească în sufletele noastre pace, binecuvântare, împlinire, iertare și neclintită nădejde în milostivirea Iubitorului de oameni Dumnezeu.

Cu aceste gânduri, dorim să vă facem tuturor cele mai călduroase urări de pace, de sănătate și de bucurie alături de întreaga familie și de toți cei dragi, iar Anul Nou care vine să vă aducă spor în credință și în nădejdea de mai bine și să vă rânduiască toate cele de trebuință. Vă îmbrățișăm pe toți, pe fiecare în parte, cu părintească dragoste, urându-vă:

Sărbători fericite!

Un An Nou binecuvântat!

Întru mulți și fericiți ani!

La slăvitul Praznic al Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, cu smerenie rugăm pe Cel Atotputernic să ne dăruiască tuturor sănătate sufletească și trupească, întru toate bună sporire, iar în Noul An să reverse asupra noastră și asupra lumii întregi harul păcii, al iubirii și al bucuriei duhovnicești. Întru mulți și fericiți ani!

Redacția „Telegrafului Român”

† SOFRONIE,
Episcop
al Oradiei

SCRISOARE PASTORALĂ CU PRILEJUL SĂRBĂTORII ÎMPĂRĂTEȘTI A NAȘTERII DOMNULUI, 2015

Noaptea sfântă a Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos este noaptea care a schimbat cursul istoriei omenirii. Mai precis, noaptea în care s-a schimbat istoria umanității, noaptea în care Dumnezeu a intrat în lumea oamenilor în mod tainic, mai presus de înțelegerea și de pătrunderea minții omenești, prin nașterea după trup a Fiului lui Dumnezeu, prin întruparea Cuvântului veșnic al Tatălui, prin înomenirea Celui născut din veci din Tatăl ceresc, fără de maică, născut la plinirea vremii din Maica și Fecioara, fără de tată, Fiul lui Dumnezeu și Fiul Fecioarei, Dumnezeu și Omul, Iisus Hristos, Logosul întrupat, înomenit, Domnul și Mântuitorul.

Dacă până în noaptea sfântă de la Betleem de acum peste două mii de ani, omenirea era în întuneric și sub stăpânirea morții, cuprinsă de temeri, bântuită de spaime și dominată de frică, amenințată de suferință și de chinul veșnic, prin venirea în lume și înomenirea Cuvântului lui Dumnezeu, istoria omului avea să se schimbe, în noaptea umanității ivindu-se lumina speranței, lumină divină necreată strălucind puternic, dar discret, în Cel ce S-a întrupat, în toate făcându-Se asemenea nouă, afară de păcat. Lumina venită în lume pentru a risipi întunericul avea să ne aducă nouă, în zorii celei de a opta zile, Ziua Învierii, începutul bucuriei veșnice, prin biruința asupra morții și întunericului a Celui ce a zdrobit cu moartea Sa moartea noastră, în ziua care a transformat universul așteptărilor omenești în trecere dincolo de catapetasma legii vechi, înspre bucuria nestinsă a noului univers, cerul nou și pământul nou, slava și strălucirea sfinților în lumina Domnului Dumnezeu, când „noapte nu va mai fi” și nici nevoie „de lumina lămpii sau de lumina soarelui, pentru că Domnul Dumnezeu le va fi lor lumină și vor împărăți în vecii vecilor” (Apocalipsa 22, 5).

Iar totul a început în noaptea aceea sfântă de acum peste două mii de ani, noaptea în care Dumnezeu a schimbat cursul istoriei omenirii, noaptea în care S-a născut ca om, din Fecioara Maria, Cuvântul lui Dumnezeu Care S-a întrupat, S-a făcut ca unul dintre noi, în toate asemenea nouă, afară de păcat, pentru ca pe noi, oamenii, să ne ridice din păcat și din robia morții, pregătindu-ne pentru acea vreme ce se apropie, când „va șterge orice lacrimă din ochii lor, și moarte nu va mai fi; nici plângere, nici strigăt, nici durere nu vor mai fi, căci cele dintâi au trecut” (Apocalipsa 21, 4). În noaptea sfântă de demult de la Betleem, Domnul a venit pe pământ pentru a inaugura Împărăția cerurilor, pregătind umanitatea pentru slava de apoi, pentru bucuria netrecătoare, pentru risipirea întunericului morții și a nopții păcatului, pentru ziua a opta, Ziua Învierii, pentru învierea cea de obște, atunci când „cetatea sfântă, nouă Ierusalim” se va pogori „din cer de la Dumnezeu, gătită ca o mireasă împodobită pentru mirele ei” (Apocalipsa 21, 2).

Cinstiți părinți, cuvivoase maici
și iubiți fi și fiice duhovnicești,

Tainele mari și înfricoșate găsite nouă spre mântuire s-au arătat atunci, demult, în Țara Sfântă, în noaptea nașterii după trup a Domnului, dar și mai înainte cu nouă luni, la Nazaret, în Galileea, când îngerul Domnului, Arhanghelul Gavriil, a fost trimis să binevestească Fecioarei Maria că va naște Fiu, pe Fiul Celui Preaînalt, moștenitorul tronului împăratului David, potrivit capitolului întâi al Evangheliei după Sfântul Evanghelist Luca. Atunci, la Nazaret, Îngerul s-a plecat înaintea Fecioarei Maria, care, la Betleem, avea să-L dăruiească lumii pe Cel născut fără ispită bărbătească, Fiul Fecioarei, care devine Născătoarea de Dumnezeu, rămânând Pururea Fecioară, taină oamenilor și mirare îngerilor, căci printr-însa „S-a arătat oamenilor Cuvântul întrupat”, împlinindu-se însăși profeția Fecioarei: „de acum mă vor ferici toate neamurile” (Luca 1, 48).

Plecăciunea îngerească înaintea Fecioarei din Nazaret nu a fost un gest izolat față de „Cea mai cinstită decât heruvimii și mai preamărită, fără de asemănare, decât serafimii”, cum nu a fost singura arătare de înger, anghelofanie, la vremea nașterii după trup a Domnului. Îngerul se arată și lui Iosif, logodnicul Fecioarei și tatăl adoptiv al Domnului nostru Iisus Hristos, în vis, vestindu-i că logodnica sa, Maria, va naște Fiu, „că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt” (Matei 1,

20), pentru că, de fapt, logodnica sa este Fecioara despre care a profețit Isaia că „va avea în pântec și va naște Fiu și vor chema numele Lui: Emanuel, care se tâlcuiește: Cu noi este Dumnezeu” (Matei 1, 23, după Isaia 7, 14). Împlinirea proorocii lui Isaia a fost vestită prin arătarea îngerului, Fecioarei aievea, lui Iosif în vis. Iar nașterea de la Betleem avea să fie însoțită, de asemenea, de anghelofanie, când îngerul Domnului a stat lângă păstorii de pe câmp, ce-și străjuiau turmele (Luca 2, 8): „îngerul Domnului a stat lângă ei și slava Domnului a strălucit împrejurul lor, și ei s-au înfricoșat cu frică mare” (Luca 2, 9). Și îngerul le-a vorbit și a binevestit păstorilor nașterea Mântuitorului (Luca 2, 10-12).

Dar ceea ce este mai spectaculos în noaptea aceea sfântă de la Betleem, când îngerul s-a arătat și a binevestit păstorilor, conform Sfintei Evanghelii după Luca (din același capitol al doilea, versetele 13-14), este arătarea unei cohorte de îngeri înălțând imn de laudă și preamărire lui Dumnezeu: „și deodată s-a văzut, împreună cu îngerul, mulțime de oaste cerească, laudând pe Dumnezeu și zicând: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” Mulțimea de armie din cer, splendida priveliște a milițiilor celeste în stare de laudă, în strălucire și înălțând slavă lui Dumnezeu, în apropierea păstorilor, în vecinătatea ieslei în care era așezat Pruncul nou-născut, Fiul veșnic al lui Dumnezeu-Tatăl și Fiul Născătoarei de Dumnezeu, cohortele angelice slujitoare și preamăritoare ale Celui Preaînalt, arătându-se, descoperindu-se păstorilor uimiți, impresionează nu doar pe martorii oculari ai evenimentelor, ci și pe toți cei ce, duhovnicește, se apropie de frumusețea celor ce s-au petrecut, o frumusețe înfricoșătoare, de taină, cutremurătoare, solemnă și maiestuoasă, la fel ca în vedenia profetului Isaia, care i-a văzut pe serafimi în stare de adorare: „am văzut pe Domnul stând pe un scaun înalt și măreț și poalele hainelor Lui umpleau templul. Serafimi stăteau înaintea Lui, fiecare având câte șase aripi: cu două își acopereau fețele, cu două picioarele, iar cu două zburau și strigau unul către altul, zicând: «Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Savaot, plin este tot pământul de slava Lui!» Din pricina acestor strigăte, porțile se zguduiau din fâțanele lor, iar templul s-a umplut de fum” (Isaia 6, 1-4). Tronul Domnului se arată a fi o iesle smerită, dar îngerii îl laudă și îl preamăresc pe Dumnezeu în splendoare netrecătoare, arătându-ne nouă, oamenilor, și învățându-ne cum se cuvine să stăm înaintea misterului divin descoperit nouă în taina întrupării Cuvântului lui Dumnezeu, din Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, „Cea pururea fericită și preanevinovată și Maica Dumnezeului nostru”, Cea „mai cinstită decât heruvimii și mai mărită, fără de asemănare, decât serafimii, Care, fără stricăciune, pe Dumnezeu-Cuvântul” a născut și, astfel, pe Cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu să o mărim.

Preaiubit cler și popor al lui Dumnezeu,

Înțelegem, din Sfintele Scripturi, din Sfintele Evanghelii, de la Sfântii Evangheliști Matei și Luca, din Sfânta Tradiție, că, la nașterea Domnului după trup, din Fecioara, au fost martori, pe lângă Născătoarea de Dumnezeu și Dreptul Iosif, logodnicul Fecioarei și tatăl adoptiv al Domnului nostru Iisus Hristos, pe lângă cei trei magi de la Răsărit, care au văzut steaua Pruncului și au călătorit după ea, pentru a ajunge să se închine Fiului lui Dumnezeu întrupat și a-i aduce daruri, aur, smirnă și tămâie, pe lângă păstorii ce-și păzeau turmele noaptea, în câmpia din ținutul Betleemului, mulțime multă de îngeri, armiile cereștilor și netrupeștilor cete, Sfântii Îngeri ai Celui Preaînalt. În istoria Bisericii și a mântuirii, în toate locurile și în toate timpurile, în toate împrejurările, pe timp de pace și în vreme de amară prigonire a creștinilor, peste tot și întotdeauna, dimpreună cu tot clerul și poporul lui Dumnezeu din Biserica de pe pământ, Biserica luptătoare, s-a aflat, este și va fi, mulțime mare și multă, fără număr, în comuniune de rugăciune și de dragoste sfântă, de credință și întru nădejdea mântuirii și a dobândirii vieții veșnice și de către noi, cei de acum de pe pământ, mulțime nenumărată de oaste cerească, soborul cel mare și proslăvit de Dumnezeu al Sfinților, Prietenii

Mielului, din Biserica cea din ceruri, Biserica triumfătoare. Deci, nu suntem singuri, aici, pe pământ, la nici o sărbătoare. Împreună cu noi sunt, și acum, Sfinții din ceruri, din toate cetele, îngerii, profeții, dreptii, apostolii și cei întocmai cu ei, luminătorii neamurilor, binecredincioșii împărați, martirii și martirele, mărturisitorii, marii dascăli ai lumii și ierarhi, cuvivoșii și cuvivoasele, doctorii fără de arginți, sfinții pe care îi cunoaștem și îi chemăm în ajutor și sfinții pe care Dumnezeu nu i-a descoperit încă. Sfinții îngeri, heruvimii, serafimii și tronurile, stăpânirile, domniile și puterile, începătoriile, arhanghelii și îngerii, precum și sfinții dintre oameni, părinți, patriarhi, prooroci, evanghelisitori, mărturisitori și pustnici, toți dreptii care s-au săvârșit sunt și acum împreună cu noi.

Deși trăim vremuri de mare cumpănă, de tulburare și confuzie, de amestecare și lipsă de discernământ, în care haosul și anarhia se sumeșc tot mai mult, iar presiunile de tot felul vin și cad în valuri distrugătoare și zdrobitoare peste civilizația creștină și lovesc tot mai puternic, organizat și articulat valorile tradiționale pe care sunt întemeiate societățile omenești dintotdeauna și de pretutindeni, deși forțele întunericului caută să pună stăpânire pe cât mai mulți, îndeosebi vânașd sufletele copiilor nevinovați și tinerilor plini de viață și energie, pentru a le perverti, stăpâni și apoi distruge, cu toate că ideologiile ateiste și blasfemiatoare își iau și primesc tot mai mult drept în cetate, iar mișcările oculte și neopăgâne se răspândesc tot mai neîngrădit și otrăvitor, în pofida tuturor atacurilor nedemne și nedrepte la adresa tuturor stălpilor societăților omenești tradiționale, în ciuda furilor dezlănțuite ale răului și ale barbariei, în ciuda atentatelor și mârșăviilor de tot felul, în pofida spaimei și a fricii, a terorii și a dezastrului, ca antidot la întreaga tragedie umană și la toate cataclismele, catastrofele și morțile întâmplante sau pe drum, ca stavilă la tot răul și pieire în focul cel de veci a celui rău, stă Hristos și Biserica Sa, pe care nici porțile iadului nu o pot birui. Deși vedem, auzim și simțim, în jurul nostru și înspre noi, tinzând să pătrundă și în noi și să ne otrăvească, să ne înrăiască, să ne desfigureze, atâta răutate, atâta meschinărie, atâta minciună, atât de multă ură, pe toate le nimicește dragostea și puterea lui Hristos, în cele mai amare prigoane și persecuții chiar.

Hristos Iisus Domnul și Mântuitorul, Dumnezeu-Omul, Fiul și Cuvântul veșnic al Tatălui, înomenit, la plinirea vremii, din Fecioara și Născătoarea de Dumnezeu, Domnul păcii și Împăratul cerului și al pământului, Arhiereul sufletelor noastre, Doctorul sufletelor și trupurilor noastre, Mirele Bisericii, Cel ce S-a născut la Betleem, a murit și a înviat la Ierusalim și S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl în slavă, a lăsat Bisericii Sale, pe pământ, putere mare în Duhul Sfânt, puterea de a călca peste șerpi și peste scorpii, peste șerprii spirituali și viperele cele rele, duhurile necurate, puterea tămăduitoare și vindecătoare, prin harul lui Dumnezeu, prin slava Domnului necreată, prin sfânta rugăciune, pentru pace și bunăvoire între oameni pe pământ, pentru unitate și dragoste, pentru liniște și mângâiere duhovnicească. Arma cea mai de temut a Bisericii, imbatabilă, este „sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu” (Efeseni 6, 17), rugăciunea inimii, rugăciunea de toată vremea, puterea invocării numelui Domnului, rugăciunea numelui Domnului, făcută cu mintea, în inimă: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!” Doar prin rugăciune, rugăciunea tuturor împreună, dimpreună cu sfinții din ceruri, putem păzi „unitatea Duhului, întru legătura păcii” (Efeseni 4, 3).

Într-o lume în derivă, răspunsul Bisericii, Cetatea Sfântă și inexpugnabilă a lui Dumnezeu, este pacea și unitatea, echilibrul și măsura, stabilitatea și statornicia, buna stare duhovnicească, limanul și garantul mântuirii, bunătatea și iertarea, mângâierea, în sensul consolării și vindecării, speranța și nemurirea. Într-o lume grav bolnavă sufletește, singurul spital duhovnicesc este și rămâne Biserica, prin remediile și terapiile spirituale specifice, prin lucrarea neobosită a harului iubirii lui Dumnezeu peste toți oamenii care nu și-au pierdut credința, peste cei mulți și neputincioși, a căror speranță o menține vie nemărginită milă divină. De aceea, noi, creștinii, suntem chemați la trezvie și veghe multă, rugăciune insistentă și milostenie cât mai intensă, pentru a rămâne în comuniunea de dragoste a Preasfintei Treimi, pentru a ne mântui și a trage pe cât mai mulți împreună cu noi, spre Împărăția ce nu va avea sfârșit. Împărăția păcii și a iubirii, a sfințeniei și a dreptății lui Dumnezeu, a splendorii netrecătoare și a luminii neînserate, în ziua a opta, Ziua Învierii tuturor, al cărei început a fost pus atunci, acum peste două mii de ani, acolo, în Iudeea, la Betleem, în noaptea în care Dumnezeu a schimbat cursul istoriei omenirii, în noaptea în care S-a născut Domnul Hristos Iisus, Căruia I se cuvine toată mărirea, cinstea și închinarea, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Treimea cea de o ființă și nedespărțită. Amin.

La mulți, binecuvântați, fericiți și liniștiți ani!

† ANDREI,
Episcop al
Covasnei și
Harghitei

CUVÂNT PASTORAL CU PRILEJUL SĂRBĂTORII NAȘTERII DOMNULUI, 2015

„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu
și pe pământ pace, întru oameni bunăvoire!”
(Luca 2, 14)

Aceasta a fost vestea pe care au adus-o îngerii din ceruri oamenilor, în noaptea cea sfântă a Nașterii Domnului Hristos. Ea cuprinde Darul pe care Tatăl cel din Ceruri L-a trimis în lume „Să Se nască și să crească/ Să ne mântuiască”. Niciodată nu a răsunat pe pământ o cântare atât de minunată ca aceea care s-a auzit în văzduhul ce împrejmua ieslea din Betleem, în noaptea în care Fiul lui Dumnezeu S-a sălășluit printre oameni.

Dacă Tatăl Ceresc a găsit că cel mai bun cuvânt pe care ni-l poate spune în clipa atât de însemnată a nașterii Fiului Său, este cel despre Pace, atunci putem fi încredințați că nu este ceva mai înalt, mai frumos și mai dulce pentru sufletul omenesc decât pacea duhovnicească.

Cei ce au fost învredniciți în acea noapte plină de taină să audă vestea îngerilor: „Și în ținutul acela erau păstori, stând pe câmp și făcând de strajă noaptea împrejurul turmei lor” (Luca 2, 8), au trebuit să fie adânc mișcați în inimile lor și să se simtă pătrunși de-o fericire cum nu se poate descrie în cuvinte omenești.

Poporul iubitor de Dumnezeu își dă seama că în acea noapte, în Betleem nu putea coborî din cer o cântare și o veste mai minunată decât aceea, deoarece niciodată nu a răsunat o astfel de cântare în lumea atât de învrăjbită.

Omenirea, prinsă în zbuciumul complet al secularizării, își dă acum seama ce mare binefacere este pacea pe care o cântă din nou îngerii în noaptea Crăciunului. Și cu cât pătrunde mai adânc această pace a lui Hristos Domnul în suflete, cu atât se trezește în oameni mai puternic dorul după pace. Acest dor îl face pe fiecare să simtă că Dumnezeu nu i-a zidit pe oameni ca să-și facă rău unul altuia și să-și facă viața un chin, ci să trăiască în bucuria păcii și a bunei înțelegeri, cultivând virtuțile sufletului până la asemănarea cu Tatăl Ceresc. Poporul nostru românesc Îl roagă pe Dumnezeu să aducă o pace dreaptă.

Noi, românii, am fost un popor al păcii în toate timpurile, un popor făcător de pace, pentru că am avut în inimă pacea lui Hristos. Pentru a ajunge la această pace, trebuie să ne ajutăm unii pe alții în purtarea poverilor acestor timpuri grele, când este probată dragostea dintre frați.

Prin iubirea ce ne-o arătam cu fapta unul altuia, vedem că avem în noi pacea lui Hristos și suntem un neam încheat. Neamul îl întărim ajutându-ne unul pe altul. Oricât de mari ar fi greutățile vieții, să nu ne pierdem curajul. Sărbătoarea Nașterii Domnului este un îndemn la încredere în ajutorul lui Dumnezeu.

lubiții mei fi sufletești,

Vestea Crăciunului, „pe pământ pace”, stă în încrederea față de iubirea lui Dumnezeu, în dragostea față de aproapele, în așteptarea plină de nădejde a păcii celei drepte între oameni. Dumnezeu ne aduce în fiecare clipă înainte frați lipsiți și înlăcrimați ca să ne încerce și să ne întărească iubirea creștinească.

Să-i ajutăm și să-i mângâiem pe cei împovărați și îndurerăți. Să vedem în fiecare din aproapele nostru pe Hristos Mântuitorul, Care ne cere iubirea pentru semeni și pentru neam, față de care datori suntem să jertfim din bunurile personale ca să putem trăi prin ele în viitor.

„Trecutul să protejeze prezentul pentru a putea avea un viitor.”

Dacă ne însușim, dragii mei, virtuțile sufletești, Nașterea Domnului Hristos ne va fi de folos, iar neamul nostru va trece cu bine prin încercările timpurilor de față. În toată vremea noi, românii, I-am cântat Domnului Iisus cu Îngerii: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu” și L-am căutat cu magii, călăuzindu-ne după stea. De la obârșia noastră ca popor român am stat sub ocrotirea Lui și în toate veacurile grele ce le-am străbătut în istorie, El ne-a însoțit și ne-a povățuit cu Evanghelia Sa, păzindu-ne sufletele curate și ființa neștirbită. Nici când strămoșii noștri nu s-au închinat altcuiva și n-au dat ascultarea credinței decât lui Hristos, singurul Domn și Stăpân adevărat, Atotputernic și Mântuitor al vieții. Credința creștină și-a pus pecetea adânc pe ființa noastră, sufletul a crescut după chipul virtuților, bun ca pâinea și curat ca ceara albinelor.

Înaintașii noștri au avut cu toții un singur Domn, pe Iisus Hristos, o singură credință și un singur Botez întru iertarea păcatelor, de aceea s-a format în ei același suflet românesc, pe care ni l-au predat nouă ca să-l păstrăm neschimbat și nepătat, și de aceea avem cu toții aceeași nădejde a chemării noastre. Cel dintâi lucru ce se cere de la noi este: „să păzim unirea Duhului întru legătura păcii”, cum spune Apostolul neamurilor (Efeseni 4, 3).

Unirea în cuget și frăția în Duhul sunt unele dintre cele mai mari puteri ale unui neam. Să ținem unul la altul și fiecare la neamul nostru, făcând împreună un zid pe care să nu-l poată dărâma nicio meșteșugire a dușmanilor, care caută să ne învrăjbească.

Sunt astăzi mulți apostoli mincinoși care propovăduiesc prin cuvinte dulci, ademenitoare, tot felul de „raiuri” în care ar curge miere și lapte pe pământ. Nu vă luați după cuvintele lor, că nu țin la Biserica lui Hristos, cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească.

lubit popor al lui Dumnezeu,

Ca părinte sufletesc, cu grijă de poporul iubitor de Dumnezeu, de Neam și de Țară, vă îndemn cu iubire în Domnul Hristos să fim cu luare-aminte asupra primjdiilor ce pot să vină asupra noastră, de nu ne vom ține strâns unul lângă altul în unirea duhului românesc la Sânul Sfintei noastre Maici, adică Biserica. Iubirea de neam să vă fie, așadar, cea mai înaltă datorie, după credința în Dumnezeu.

Gândul la Nașterea Domnului trebuie să ne smerească, să ne facă mai buni, mai răbdători, mai iertători, mai milostivi, înălțându-ne întru umilință, ca să ne apropiem de pilda ce ne-a dat-o Fiul lui Dumnezeu, Care Și-a arătat dragostea față de neamul omenesc născându-Se într-o iesle ca cel mai smerit Prunc.

lubiți credincioși și credincioase,

Cu aceste gânduri și povețe, rog pe Domnul și Mântuitorul Iisus Hristos, Care S-a pogorât între oameni și S-a sălășluit la acest praznic al Nașterii Sale celei după trup în peștera din Betleem și în sufletele fraților voastre, să vă dăruiască putere pentru a petrece aceste zile întru bucurie curată în „unirea Duhului” și „în legătura păcii”.

Pastorală la Nașterea Domnului – 2015

(urmăre din p. 4)

adevăru că Maria este o logodnică fidelă pe care o poate lua în casa lui, având și ea, ca el, o misiune dumnezeiască.

Cunoscând voia lui Dumnezeu, Iosif acceptă taina cu credință și în tăcere, punându-se în slujba realizării planului divin. El se decide s-o ia la el pe „cea plină de har și binecuvântată între femei” (Lc. 1, 28), acceptând astfel misiunea încredințată și asumându-și pe deplin toate îndatoririle de soț fidel al Fecioarei și de tată ocrotitor al lui Iisus. Sfântul Ioan Gură de Aur ne arată că Iosif, din momentul în care a înțeles voința lui Dumnezeu, „nu s-a mai gândit s-o lase pe Preacurata, ci a ținut-o și a slujit întregii iconomii a Întrupării Domnului”. De acum înainte, inima, mintea și trupul său sunt adevărate instrumente prin care Cel Preaînalt va împlini planul Său de mântuire, în cadrul căruia Iosif are un rol precis.

În Betleem, Dreptul Iosif este unicul martor al nașterii miraculoase a lui Iisus, contemplând cu uimire fața Pruncului divin, ghemuit la sânul iubitor al Mamei Sale neprihănite. Smeritul bătrân are fericirea de a-L legăna cu brațele sale tremurânde, ridicându-L cu acestea spre sfântă sărutare. Lui Iosif i se cere să renunțe a avea copii pe cale naturală, pentru a putea deveni părinte pământesc al Aceluia prin Care toți oamenii vor putea deveni fii ai lui Dumnezeu-Tatăl (cf. Gal. 3, 26). Cu siguranță, el L-a deprins pe Copilul divin cu meseria dulgheriei și s-a îngrijit de buna creștere și formare ale Acestuia, în Nazaretul Galileii. Nu ne îndoim că în personalitatea lui Hristos, „fiul teslarului” (Mt. 13, 55), a rămas imprimată figura blândă și protectoare a lui Iosif, căruia „Domnul în pământescă-I copilărie i Se supunea și asculta de el ca de un tată”, precum afirmă Sfântul Nicodim Aghioritul.

Dreptul Iosif este o oglindă a virtuților, pentru că în trăirea sa strălucesc: credința lui Avraam, ascultarea lui Isaac, răbdarea lui Iacov, neprihănirea lui Iosif din Egipt, tăria lui Moise, smerenia lui David și înțelepciunea lui Solomon. El și-a asumat cu fermitate jertfa interioară, fiind un om de mare integritate, o persoană sensibilă la călăuzirea lui Dumnezeu și doritoare să-I facă voia, indiferent de consecințe. Bătrânul Iosif, pe care o cântare liturgică îl numește „văzător al tainei celei înfricoșătoare”, este încununat cu inocență, discreție, corectitudine, delicatețe și stăpânire de sine. De la virtuosul tâmplar primim pildă și îndemn de a asculta de Ziditorul nostru și de a ne pune la dispoziția lui Hristos, Care, ca *Om adevărat*, înțelege experiențele și luptele noastre (cf. Evr. 4, 15), iar ca *Dumnezeu adevărat*, are puterea să ne ofere ajutorul Său și iertarea păcatelor (cf. Col. 2, 13).

lubiți credincioși,

Pe măsură ce înaintăm prin veacuri, tot mai mulți dintre oameni trăiesc fără Dumnezeu și „nu se supun Evangheliei Domnului nostru Iisus” (II Tes. 1, 8). Se răspândește pretutindeni eroarea ateismului teoretic și practic, și se ridică noi idoli, în fața cărora omenirea se prosternă în adorație. Aceștia sunt: plăcerea, banii, orgoliul, lăcomia, necurăția, prestigiul și sacrilegiul. În acest timp, egoismul face dure și insensibile inimile oamenilor, ura se dezlănțuie ca un foc mistuitor, iar războaiele se înmulțesc. Dar să nu ne înfricoșăm, fiindcă Mântuitorul nostru, născut în Betleem, este încă prezent printre noi, cu harul și cu puterea Sa. El „este același ieri și azi și în veci” (Evr. 13, 8).

Să ne amintim mereu că Iosif cel smerit și drept a încercat să facă mai primitoare peștera înghețată și să transforme ieslea cea săracă într-un leagăn cald și primitiv. Urmând exemplul său de iubire și de ascultare, se cuvine să-L adorăm pe Hristos Care „S-a arătat în trup” (I Tim. 3, 16), S-a făcut Om, de dragul nostru. El a venit să aducă ușurare oricărei oprimări și să facă să coboare roua așteptată asupra pustiului înghețat al lumii degradate. În ciuda tensiunilor și durerilor de pe acest pământ, să nu încetăm a nădăjdui în Dumnezeul Întrupat și Atotputernic, „Cel Ce este, Cel Ce era și Cel Ce vine” (Apoc. 1, 8). Fie ca El să ne dăruiască tuturor, în Anul 2016 și întotdeauna, iertare de păcate, ocrotire, sănătate și mântuire!

De la biblica „așteptare radioasă” la nerăbdarea de astăzi

lubiți credincioși,

Venirea Mântuitorului în lume s-a realizat după milenii de așteptare. Omenirea s-a exersat mult întru răbdare, așteptând coborârea în timp, în istorie și în materie a lui Dumnezeu. Într-o lume grăbită, în care se dorește totul imediat, instantaneu, mai știm noi, oare, a pune preț pe răbdare? Ne mai poate, oare, sfinți răbdarea? Biserica, de mii de ani, proclamă răbdarea drept o mare virtute; dar o mai avem noi, oare, astăzi?

Aș vrea să privim împreună la un bătrân despre care ne vorbește Biblia și care **s-a exersat și s-a călit pe sine zeci de ani întru așteptarea împlinirii unei promisiuni individuale**, promisiune având însă repercusiuni colective: aceea că – mai înainte de a muri – va vedea pe Trimisul Cerului, pe Mesia, pe Izbăvitorul; e vorba de bătrânul Simeon. Așa că bătrânul nu a mai putut muri până ce a văzut profetia împlinită.

Este impresionantă puterea acestui om de a aștepta cu entuziasm împlinirea acestei promisiuni, bineștiindu-se că un mare folos personal de pe urma împlinirii acestei promisiuni nu a avut: Trimisul Cerului era un copil, la o vârstă la care nici nu se putea exprima, iar promisiunea colectivă pe care o aducea cu El – o știm cu toții: „deschiderea porților raiului” – se împlinea doar după moartea pe Cruce, după Răstignire, când a coborât în adâncul iadului și i-a eliberat pe cei „ținuți prizonieri” acolo [Se cuvine aici să menționăm că învățătura evreiască veche, preluată și de creștinism, era că orice om care a murit înainte de Învierea Mântuitorului, a ajuns în iad, pentru că acolo erau ținute încuiate sufletele oamenilor înainte de Răscumpărarea realizată de Mântuitorul. De aceea, Hristos spune, cu referire la profetul Ioan Botezătorul, că „cel mai mic din Împărăția Cerurilor este mai mare decât acesta”. Este adevărat, iadul – „seolul”, în accepțiunea iudaică – cunoștea diferite „trepte”, să le spunem așa, de „inconfort” lăuntric, în funcție de statura morală de pe pământ a fiecărui om. Dar între acesta și rai nu exista confuzie].

Deci, bătrânul Simeon a așteptat cu răbdare și entuziasm împlinirea unei promisiuni care aducea garanția că Dumnezeu își împlinește o promisiune făcută cu milenii înainte, de pe urma căreia vor profita „toate neamurile”. Bătrânul era o conștiință publică vie, un reper în istoria neamului evreiesc, semnalul unei noi confirmări a faptului că Dumnezeu Se ține de cuvânt în toate promisiunile făcute omenirii.

În plus, de aici mai învățăm că **niciun bătrân nu este fără un rost**, nu trăiește fără ca Dumnezeu să știe de el: Dumnezeu îl ține în viață pentru ca noi să ne îmbogățim sufletește de pe urma lui. „Maica Sfântă s-o porni / Să meargă-n câmp înflorit. / La fereastra lui Crăciun. // Măi Crăciune, măi bătrâne, / Fă-mi o țăr de foc în casă” [Maica Sfântă (colind din Regiunea Soroca – Basarabia), în vol. *Colinde și cântece de stea I. Colinde pentru cor cu voci egale* (transcriere de Ion Simionescu), Editura Aperta, Cluj-Napoca, 1994, p. 60]. Bătrânul Crăciun constituie în colind, senectutea gândită proniator drept gazdă pentru Fiul Cerului. „Moș Crăciun cu barba albă / Moș Crăciun cu traista plină / Vechi stăpân atât de darnic / Al copilăriei mele... // Să cobori și-n seara asta / Sol bătrân de gânduri bune / Toți te-așteaptă-n sat la mine / Du-te, du-te, Moș Crăciune!”. Iată cum colindul vede senectutea drept izvorătoare de daruri, cu tolba plină, generatoare de bucurii, resursă de echilibru [Moș Crăciun, în vol. *Colinde și cântece de stea...*, p. 64].

Dreptmăritoriilor creștini,

Cunoscând mentalitatea și nerăbdarea lumii noastre, ne putem întreba: Cum a putut un bătrân să nu își piardă speranța, așteptând atâta amar de vreme împlinirea unei promisiuni? Noi trăim într-o epocă agitată, nerăbdătoare, în care orice „așteptare” scoate din răbdări. Pe omul contemporan, o simplă așteptare la ușa unui dispensar îl enervează, îl macină la culme; iar dacă la un ghișeu coada este prea mare, se nevrotizează; perspectiva așteptării îl revoltă. Se plictisește aproape instantaneu, de îndată ce

începe ceva. Așteptarea a ajuns să însemne astăzi pentru mulți o „pierdere de vreme”.

Într-o civilizație a vitezei, a rezezelii, a agitației continue, așteptarea pare o plagă. Și, în ciuda acestui fapt, **viața noastră se consumă printre multe așteptări**. Aceeași atitudine nerăbdătoare îl definește pe omul contemporan și în raport cu Dumnezeu. Există în popor formula: „Dă, Doamne, da' imediat!”. Oamenii au dorințe, le mărturisesc lui Dumnezeu în gând cu viteza fulgerului, dar lor le lipsește răbdarea să aștepte împlinirea acestora. Deci, pentru noi, oamenii secolului al XXI-lea, așteptarea a devenit o povară. Este o povară pentru că noi nu mai știm – un lucru pe care-l știau înaintașii noștri! – că **așteptarea își are regulile ei: în primul rând ea trebuie făcută cu răbdare, în al doilea rând, ea trebuie făcută cu speranță**.

Trebuie făcută cu răbdare pentru că **Dumnezeu nici nu întârzie, nici nu Se grăbește în împlinirea promisiunilor Lui, în lucrarea Sa în raport cu noi**. Cu alte cuvinte, cunoaște mult mai bine decât noi momentul oportun. Noi nu avem puterea să intuim acest moment. Și, precum niște copii capricioși, devenim țâfnoși, dacă intervenția Lui nu este imediată. Dumnezeu, în schimb, **stăpânește timpul, nu Se lasă stăpânit de el**, cum pășim noi, în lipsa noastră de duhovnicie. Tocmai de aceea, intervențiile Lui în istorie sunt controlate, bine calibrate, riguros temporizate. Toate la momentul optim! Nu intervine atunci când oamenii răi îl somează, precum au făcut-o contemporanii Mântuitorului, cerându-I să Se coboare de pe cruce, dar nici nu întârzie excesiv, cum ne demonstrează istoria vieții lui Iov din Vechiul Testament.

În al doilea rând, așteptarea trebuie făcută cu speranță. Spune Psalmul 39, 1: „Așteptând, am așteptat pe Domnul... și S-a plecat spre mine!”. Exprimarea psalmistului pare pleonastică, tautologică, dar nu este. Așteptarea cu speranță, oricât de îndelungată ar fi, are rezultat: Domnul „Se pleacă” spre noi. Condiția principală, care trebuie ținută pentru ca Dumnezeu să ne îndeplinească o rugăciune, este **speranța în împlinirea ei, o anumită certitudine a inimii că Dumnezeu, în iubirea Lui, vrea ceea ce noi dorim**. Spune Mântuitorul: „Toate câte le cereți, atunci când vă rugați, să credeți că le-ați și primit, și {realmente} le veți primi!” (Marcu 11, 24). În colinde așteptarea radioasă transpare cu prisosință: „La toată casa-i lumină, / La tot omu-i masa plină. // Cine șade-n astă casă? / Șade-o nevastă frumoasă, / La ferești cu flori domnești, / La obloace busuioace!” [La tăta casa-i lumină, în vol. *Colindăm, noi colindăm. Colinde și cântece de stea, pițării, orații și inteludii instrumentale, jocul caprei, urări de Anul Nou* (culese de Dumitru Jompan), Editura Eurostampa, Timișoara, 2002, p. 104].

lubiții mei fii duhovnicești,

Ținând cont de faptul că multe sunt dorințele și aspirațiile unui om de-a lungul unei vieți, ne întrebăm: **Ce merită cu adevărat să primim?** Multe dintre cererile pe care I le-am făcut lui Dumnezeu le-am uitat, unele înainte de a fi îndeplinite, altele după. Alții s-au îndepărtat de Dumnezeu că nu le-a îndeplinit o anumită dorință. Timpul a trecut, și-au păstrat răceala față de Dumnezeu, dar au uitat dorința! Există atât de multe dorințe artificiale și superficiale, care nici măcar nu merită să fie luate în considerare sau să jaloneze, să influențeze raportul nostru cu Dumnezeu. Traseul apropierei de Dumnezeu trebuie făcut prin aspirații profunde, importante, de reper, nu prin simple capricii.

Așteptarea care nu respectă regulile viețuirii duhovnicești poate fi disperată, erozivă, tulburătoare, corozivă. O astfel de situație surprinde poetul Grigore Alexandrescu în poezia *Așteptare*, în care un tânăr, la începutul unei idile de dragoste, își așteaptă înfrigorat iubita la o întâlnire:

„Acesta este ceasul... sau cel puțin sosește, / Dar ea unde să fie? De ce nu se ivește? Minuturi fericite sunt oare de pierdut? / Foarte puține omul, în viața lui are!...

† GURIE,
Episcop al
Devei și
Hunedoarei

Se auzi un sunet... Să ascult... Mi se pare... / Nu e nimic; o frunză în vale a căzut.

Noaptea, în aste locuri, n-are deloc tăcere; / Totul se mișcă, umblă, dar toate sunt părere; Vântul, umbra mă-nșală, când crez a o vedea. / Luna aci s-arată, aci iar se ascunde: Abia câteodată, întunecul pătrunde, / Și norii, înainte-i, se pun ca o perdea [„Nu știu, dar la atâtea rele nesuferite, / Ce asupră-mi adesea se par a fi unite, // Singur amorul este izvorul fericit, / Ce fără încetare m-adapă cu uitare, // Ca undele vestite fântânei de mirare, / Prin care morții uită că-n lume au trăit (...). // Sătul de mari nimicuri ce nu dau fericirea, / Câtând în viață pacea, și-n pace mulțumirea, // Ca râul fără nume, aș trece neștiut. / Oricât de mic e templul, dar tot îl locuiește // Acela ce pământul și cerul stăpânește: / Numai pentru-a lui slavă și omul s-a născut! // Nădăjduiesc într-Însul; El poate să-mi arate / Un drum fără primejdii, cărări neșemănate // De asupriri nedrepte, de curse viclenești. / Din frunza-ntunecată a pădurii vecine, // Se întinde o umbră... cineva parcă vine... / Părere-nșelătoare, ș-acum mă amăgești?”].

Dar nu, văz o ființă... Spre mine-naintează... / Să m-arăt... de vederea-mi ea nu se spăimântează; Un strein pe aicea sfială ar avea. / Ea pășește, ia seama... o auz că șoptește. Negreșit e femeie... Ce zice? Mă numește! / Pieptul, inima-mi bate: aceasta este ea”.

Bătrânul Simeon îi opune **așteptării nevrotice** – specifice contemporaneității și în care a derapat lumea noastră – **așteptarea radioasă, transfiguratoare, ziditoare de suflet, împlinitoare, pașnică, fundamentată pe o certitudine a inimii, născută dintr-o inteligență blajină**. Noi, oamenii mileniului al III-lea, am pierdut **sensul biblic, pozitiv al așteptării**, ca stare de umplere cu energie sfântă, de încărcare cu un dinamism mistic; există o mare bucurie în a **aștepta cu dragoste**. Astfel își așteaptă o mamă fiul care a lipsit mult de acasă; la fel așteaptă doi tineri momentul căsătoriei, dacă nu au consumat „cele ale căsătoriei” înainte de Taina Nunții. Așteptarea întru dragoste este, deci, una transfiguratoare.

Dragi fii întru Domnul,

Așteptarea fără dragoste și fără o „constelație creștină deasupra capului” poate fi un prilej de **mare rătăcire interioară**. Iată un astfel de caz, în meditația *Viața pe un peron* a lui Octavian Paler, ilustrul om de cultură român, plecat la Domnul, care a mărturisit în repetate rânduri că își „invidiază” mama pentru credința simplă ce o avea. Iată o parte din reflecția lui:

„Viața însăși e o stare de tranziție între naștere și moarte... un peron unde te zbați să ocupi un loc într-un tren... Ești fericit că ai prins un loc la clasa I sau la fereastra... Altul e necăjit că a rămas în picioare pe culoar... alții nu reușesc să se prindă nici de scări, rămân pe peron să aștepte următorul tren... Și fiecare uită, poate, un singur lucru... că **trenurile astea nu duc nicăieri**... [„Cel care a ocupat un loc la fereastra este, fără să știe, egal cu cel care stă în picioare pe culoar și cu cel care vine abia cu următorul tren... În cele din urmă se vor întâlni toți undeva, într-un deșert, unde chiar șinele se transformă în nisip... În loc să se uite în jur, oamenii se îmbulzesc, se calcă în picioare, își dau ghionturi... Destinul nu ne silește să ne zbatem, ne lasă să ne instalăm în starea de tranziție și s-o trăim cât mai liniștiți, știind că ea e totul...”]. Biserica ne invită să optăm pentru „așezarea în eternitate”, cea care este – cu adevărat – „totul”. Dar vine o zi când descoperi ceea ce știai de la început, că așteptarea are valoare câtă vreme **aștepti să se întâmple ceva**. Altfel, așteptarea devine un timp gol. A aștepta așteptarea? Ar fi absurd. Așa ceva nu există. **A aștepta așteptarea e moarte**”.

(continuare în p. 6)

DE LA BIBLICA „AȘTEPTARE RĂDIOASĂ”, LA NERĂBDAREA DE ASTĂZI

(urmare din p. 5)

Gândirea creștină spune: Da, a aștepta așteptarea e moarte! Dar a aștepta creșterea în iubire, devenirea din rai, este viață! Și acest proces al creșterii întru iubire începe de pe acum, din această viață. **Creștinul adevărat este un om puternic în iubire**; el nu trebuie să fie un academician, nici o ființă însetată doar de exersarea întru raționalitate, ci o ființă preocupată de exersarea în iubire. **Statuta noastră creștină ne este dată nu de înălțimea gândirii, ci de forța puterii de a iubi.** Zice colindul popular: „Care om îi păcătos, / Cade de pe punte jos / Cade-n iadu-ntunecat // Care om nu-i păcătos, / Trece pe punte frumos, / Trece-n raiu luminos” [Colo-n susu, mai în susu’, în vol. Colindăm, noi colindăm..., p. 67].

Reflecția lui Octavian Paler ne mai dezvăluie ceva: faptul că **stările emoționale controlează direcțiile gândului.** Pesimismul care emană din text ne demonstrează că niciodată emoționalul nu este complet independent de rațional, iar gândirea este adeseori târâtă în jos de o simțire nedisciplinată spiritual. Dar, mai presus de toate, rămâne (pre-)dispoziția noastră ontologică de a iubi, care trebuie prelucrată în Biserică, prin rugăciune. Steaua – din colindul popular – ne invită la o reflecție de mare adâncime filosofică; ea personificată, grăiește: „O, preînțelepți crai, / Primiți acest grai: / Eu sunt proorocită / De Varlaam vestită, / după mine urmați, / Împărat aflați! // Iar craii grăiesc / Grai filozofesc: / O stea luminoasă, / Mult ești minunată! / Văzându-te pe tine / Foarte ne e bine / Că mult am așteptat / Pe noul Împărat, / Ca Lui să ne-nchinăm / Și să-L lăudăm!” [Steaua, în vol. Colindăm, noi colindăm..., p. 53].

Dragii mei creștini
hunedoreni,

Știm noi oare ce se merită să ne dorim? Bătrânul Simeon a așteptat **singurul lucru vrednic de a fi dorit**, singurul lucru cu adevărat prețios, pe care un muritor îl poate aștepta: **întâlnirea cu Dumnezeu.** I s-a dăruit întâlnirea cu un Dumnezeu făcut Prunc, mic, aparent neînsemnat, dar un Dumnezeu în care se ascundea Dumnezeirea în toată integralitatea Sa. În Acest Prunc s-au concentrat toate așteptările patriarhilor, ale proorocilor, ale dreptilor Vechiului Testament [Textele liturgice spun frumos: „Poartă pe brațe ceea ce poorocii au văzut de departe”. „L-a văzut cu ochii trupești pe Dumnezeul Cel nevăzut”. „Ține pe brațe pe Cel ce ține pe brațe întreg universul”. „Cel neîncăput încapă în brațele bătrânului”]. Pentru că **acest bătrân a știut ce să-și dorească**, a primit tot ceea ce se putea primi. Iată-l pe acest bătrân neputincios în postura de reprezentant al întregii omeniri, al întregii creații, al întregului cosmos, în dialog cu Dumnezeirea.

Irod însă este un alt bătrân, situat la polul opus: „Iar Irod, tiranul, craiul și dușmanul, / Oastea și-o trimite, / Pe prunci de-i ucide, / De doi ani în jos, / Să taie pe Hristos. / Intră prin odaie, toți copiii taie. / Vai, în greaua noapte, câtă crudă moarte! / Sânge precurat / Cât s-o mai vărsat! / Mamelor, nu plângeți! / Pieptul nu vi-l frângeți. / Pruncii

n-or muri, / Ci s-or preamări. / A lor sufletele se vor face stele, / Luminând frumos calea lui Hristos!” [O, ce nebunie!, în vol. Colindăm, noi colindăm..., p. 150].

„Acum slobozește pe robul Tău, în pace!” – spune exclamația plină de conținut a Bătrânului Simeon. **Această eliberare o cere Simeon nu pentru că este obosit sau plictisit de multa-i așteptare, ci pentru că era împlinit!** Sensul așteptării lui s-a împlinit, bucuria a primit-o. Așteptarea bine făcută, conform exigențelor duhovnicești, l-a făcut pe bătrânul Simeon să dobândească **o putere supranaturală: să vadă viitorul!** El vede dincolo de chipul Pruncului, o „lumină spre lumi-

narea neamurilor”. Spune colindul: „Pe-a Lui umerele / Străluceau lucefărele. / Pe degetul cel mai mic, / Inelaș mândru de-argint. / Pe degetul cel mare, / Inelaș de soare / Și pe frunte, / Luna-i plină, / Plină de Lumină! // Și luna cu stelele / Luminează nopțile. / Soarele cu razele / Luminează zilele!” [Umblă Maica după Fiu, în vol. Colindăm, noi colindăm..., p. 43]. Nu toți cei prezenți erau capabili să vadă în privirea Pruncului lumina de dincolo de lume, să intuiască statura Lui gigantică, de Împărat al Lumii de dincolo.

Mai vede faptul că acesta este „pus spre căderea și spre ridicarea multora”. Un mare adevăr este proclamat prin aceste cuvinte: **Omul cade sau se ridică dacă Îl refuză sau Îl acceptă pe Dumnezeu.** Căderea și ridicarea lui se fac în funcție de acceptarea sau de refuzarea lui Dumnezeu. Tocmai de aceea va fi „un semn care va stârni împotriviri”, lămurind „gândurile din inimile multora”. „Scoală-Te, Doamne, Te scoală, / Că, de când Doamne-ai dormit, / Iarba verde s-o mlăgit, / Florile s-or cotropit, / Lumea rău s-o pângărit: / Sudiue ficior pe tată / Și maica face păcate. / De-atunci nu-i mai rod în țară, / Nici în grâu, nici în secară, / Numai neghioară goală” [Acolo-n sus, la Răsărit, în vol. Colindăm, noi colindăm..., p. 56].

Frați creștini dreptmăritori,

Se cuvine să ne mai punem la inimă un alt mare adevăr, în contextul celor enunțate până acum: **așteptarea este o verificare a fidelității.** Bătrânul Simeon era dăruit lui Dumnezeu. Beletristica ne prezintă multe situații în care soțul plecat pe front era așteptat cu dragoste și în curăție de o soție dăruită, chiar atunci când existau dubii că acesta va mai reveni. Puterea de a aștepta este o verificare a loialității noastre.

În plus, se cuvine să mai spunem că **nu orice așteptare aduce mântuirea, ci doar cea „cu pregătire”.** De aceea, Sfânta noastră Biserică, înaintea marilor praznice, propune o perioadă de pregătire. Doar atunci când întâlnirea este pregătită, ea aduce pace interioară, bucurie, împlinire. Toți vor beneficia de o întâlnire cu Dumnezeu, după moarte, dar nu pentru toți această întâlnire va aduce „tihnă”, nici „confort psihic”, tocmai pentru că nu a fost pregătită. Perspectiva Judecării îngrijorează și îl tulbură lăuntric tocmai pe omul care nu s-a pregătit pe pământ pentru ea.

Dreptul Simeon, în templu, a ieșit în **întâmpinarea lui Dumnezeu.** Noi înșine putem ieși fiecare, individual, în întâmpinarea lui Dumnezeu, bineștiind că El însuși ne caută, dar are nevoie de acordul nostru pentru a ne găsi. Formula folosită de Sfinții Părinți este foarte frumoasă: „Fă un pas spre Dumnezeu, și El va face mii de pași spre tine!”

Cea mai „nobilă” formă de așteptare este aceea prin care Îl așteptăm pe Dumnezeu să coboare în viața ta. El poate face acest lucru doar dacă omul îi îngăduie. Și – nu trebuie uitat – **Dumnezeu este Cel care**

ne așteaptă primul. Așteaptă venirea fiecăruia dintre noi „întru sine”, deșteptarea interioară, luminarea, focalizarea atenției pe unicul lucru care ne interesează cu adevărat: mântuirea sufletului.

În final, îndemnul meu de arhipăstor, pentru Dumneavoastră, pentru toți, este să nu-L lăsați pe Dumnezeu să aștepte! Este un Oaspete Ceresc prea mare pentru a-I amâna intrarea în viața noastră. Bucuria Crăciunului să umple inimile tuturor! Harul lui Dumnezeu să vă cerceteze inimile și belșugul să nu lipsească din nicio casă în aceste zile sfinte de Sărbători! „Dă-ne, la toți, bucurie, / Amin! Doamne, slavă Ție! / La mulți ani, s-aveți folos, / De Nașterea lui Hristos!”

Sărbători
fericite!

REDACTOR-ȘEF:

Î.P.S. Dr. LAURENȚIU STREZA

COLEGIUL DE REDACȚIE

Senior-editori: Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu; Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan. **Secretar de redacție:** Dr. Emanuel Tăvală. **Membri:** Pr. Conf. Dr. Constantin Necula, Diac. Dr. Ștefan L. Toma, Pr. Dr. Cristian Muntean, Pr. Vasile Gafton. **Responsabil ediție on-line:** Dragoș Boicu.

ISSN 1223-8392

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se primesc pe adresa: Redacția „Telegraful Român”, 550179 – Sibiu, str. Mitropoliei, nr. 35; e-mail: telegrafulroman@yahoo.com. Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL pentru anul 2015 este de 48 lei; cod IBAN RO34 RNCB 0227 0360 5879 0001. BCR Sibiu, str. Emil Cioran, nr. 1. Cod fiscal 44 79 403.

Tiparul executat la *Tipografia Șaguniana* – Sibiu